

50

LETNICO
obhaja letos
"Amerikanski
Slovenec"

AMERIKANSKI SLOVENEK

NAJSTAREJŠI
IN NAJBOLJ
PRILJUBLJEN
SLOVENSKI
LIST V
ZDRUŽENIH
DRŽAVAH
AMERIŠKIH.

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Rekla: Za vero in narod — za pravico in ravnico — za boja za smago!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; P. S. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

STEV. (NO.) 164.

CHICAGO, ILL., TOREK, 26. AVGUSTA — TUESDAY, AUGUST 26, 1941

LETNIK (VOL.) L

Angleži in Rusi zasedajo Iran - Churchill svari Japonsko

Korak podvzet zaradi nazijskih agentov

Britanske čete prekoračile mejo Irana — Perzije — od dveh strani. — Rusi vkorakali preko kavkaškega pogorja. — Obe velesili skušate varovati svoje interese.

London, Anglija. — V ponedeljek zjutraj so britanske čete prekoračile mejo prednjazijske države Iran ter pričele zasedati važnejše točke. Tako se je glasilo poročilo iz uradnih britanskih krogov. Istočasno vesti govore, da je enak korak podvzela proti Iranu tudi Rusija.

Iran leži nekako v sredi med Sredozemskim morjem in med Indijo. Na zapadu meji na Irak in Turčijo, na vzhodu na Afganistan in Balučistan, na severu na Rusijo, na jugu pa na Perzijski zaliv in na Arabsko morje. Sedanje ime, Iran, je dobil pred nekaj leti, dočim je bila država prej znana pod imenom Perzija.

Na ta način je postal Iran — Perzija — nadaljnja država, ki je bila potegnjena v vrtnice sedanje vojne. Sama seveda nima v tej vojni nikakih interesov, marveč je, kakor večina drugih malih držav, postala žrtev konflikta med velesilami. Do zapletljaja med njo in Anglijo ter Rusijo je prišlo pred nekaj dnevi, ko ste ji ti dve državi poslali pritožbo, da je v njej aktivno na delu več tisoč nazijskih agentov, in, da ti pripravljajo sabotažo proti njima; zahtevali ste od nje,

da te nazije, kateri se baje skrivajo pod krinko turistov in tehnikov, nemudoma izžene.

Kak odgovor je dal Iran na to zahtevo, se ni objavilo. Trdi pa se, da je bil nezadovoljiv in, da je zato sledila zdaj zasedba. Kot se poroča, so britanske čete vkorakale v Iran iz Iraka in iz Balučistana, ruske čete pa preko obmejnega kavkaškega pogorja. Istočasno so britanske oblasti izrecno povdarile, da korak ni naperjen proti iranskemu ljudstvu in njih državi kot taki, marveč je njega namen le, da se zasigura varnost britanskih in ruskih interesov ter, da se prepreči, da Nemčija ne dobi tukaj kakega strateškega oporišča.

JAPONSKA DRUŽINA SE DALA KRSTITI

Seattle, Wash. — Jimmy Sakamoto, izdajatelj "Japonsko-ameriškega kurirja" in voditelj ameriških Japoncev, je te dni prestopil on in njegova soproga ter njuna hčerka, v katoliško cerkev in so sprejeli katoliško vero. Na praznik Marijinega Vnebovzvetja se je dala vsa družina krstiti, kar je bil zanimiv dogodek.

KONVENČNI DOGODKI

Prvi delegati so začeli prihajati že zadnji petek. Med prvimi je bil Mr. Anton Rupar, z družino, ki je dospel iz Pueblo, Colo. z avtomobilom. Z njimi je prišla tudi Dorothy Mac Perko, delegatinja mladinskega oddelka. Drugi je prišel Mr. Frank Tomšič iz Helper, Utah, tudi z družino. Potem je prišla družina Mr. in Mrs. Lesar iz Pueblo. V nedeljo jutro pa je prišla vsa delegacija iz zapada z Zefir vlakom po Burlington progi iz Denverja, Colo. Na postaji so jih pričakali sledeči čikaški rojaki z avtomobili: gg. Leo Jurjovec, Sr.; Leo G. Jurjovec, Jr.; Mike Popovich, Sr.; Mike Popovich, Jr.; Candid Grmek; Frank Primožič; Frank Grill; John Jerich; John Toplak; Louis Zidarich; John Zelezničkar; John Kočevar; Rudy Jerin; Joseph Kukman; Andrew Spiller; Louis Zefran; Louis Majcen; John Petrovič; John Sever; John Gorkoš; Ant. Wencel; Geo. Lah; L. White; Stanley Michalec; Mrs. Boršnik; Anton Ružar; John Jurkas; Geo. Encimer; Stanley Adamček. Z postaje so vse glavne uradnike in vse delegate pripeljali v dvorano, kjer jih je odbor porazdelil na stanovanja. Na to so odšli v cerkev in po maši se jim je v Tomažinovih prostorih serviralo kosilo, kjer so se nekateri zabavali še

popoldne in nekateri so odšli k raznim sorodnikom, znancom itd.

Zapadno delegacijo sta pripeljala glavni tajnik ZSZ Mr. Anthony Jeršin, in Mr. George Miroslovich, prvi glav. podpredsednik in voditelj mladinskega oddelka. Iz Minnesote so prišli pozneje Clevelandška delegacija, s katero so prišli tudi glavni odborniki kot Mr. Frank Glach, predsednik porotnega odbora in druga porotnica Mrs. Johanna Mervar, potem delegata Mr. Joseph Ponikvar in Mrs. Frances Ponikvar.

O drugih poročamo še pozneje.

Delegati in glavni uradniki so se v nedeljo jako prijateljsko zabavali sami med seboj, drugi zopet s svojimi sorodniki, znanci in prijatelji. Skupina nekaterih coloradskih delegatov in glavnih uradnikov si je ogledala sloveči zverinjak v Brookfieldu, drugi zopet nekatero druge kraje.

V ponedeljek jutro se je začela uradna konvencija, katero je otvoril glavni predsednik ZSZ Mr. Leo Jurjovec. Nato se je imenoval poverilni odbor, ki je šel takoj na delo in pregledal in ugotovil pravilnost pooblaščenja delegatov, nakar se je začelo z rednim konvenčnim zasedanjem.

TURČIJA VIDI NEVARNOST

Obkrožena, kakor svoječasno Jugoslavija, od vseh strani.

Ankara, Turčija. — Tukajšnja vlada z vznemirjenjem zasleduje novi razvoj dogodkov v prednji Aziji, ko je njena sosedna, Perzija, postala nekako bojno pozorišče. Ako boste namreč Anglija in Rusija docela zasedli to državo, potem bo Turčija nevarno izpostavljena, kajti obkrožena bo od vojne od vseh strani. Prišla bo v nekaj tak položaj, kakor je bila Jugoslavija, in nevarnost ji grozi, da je ne utegne zadeti tudi enaka usoda.

ZVEZNI SODNIK MURPHY PRIPOROČA POMOČ RUSIJI

Atlantic City. — Sodnik najvišjega zveznega sodišča Frank Murphy, bivši michiganski guverner, je nagovoril letno konvencijo Kolumbovih Vitezov. Med drugim je govoril tudi o vprašanju ameriške pomoči Rusiji proti nazijski Nemčiji. O tem vprašanju je dejal: Mi vemo, da nazizem, s svojo superiorno sposobnostjo, s pokvarjeno izobrazbo, izredno energijo in njihovo nekako misijonsko navdušenostjo in globoko vero v njihovo rasno superiornost in usodo, njihovo nestrpno fanatičnostjo in vrhu vsega z njihovo velikansko vojaško močjo in izurjenostjo, so točasno najbolj nevarno zlo vsem svobodnim narodom in njihovim svobodnim ustanovam. To je sedanja največja nevarnost! Zvezni sodnik Murphy je zaveden in odločen katoliški lajik.

SMRTNA KOSA

Chicago, Ill. — Ta ponedeljek se je vršil pogreb 18 mesecev stare deklice Dorothy Arlene Graf, ki je zadnji petek podlegla poškodb, ko je po nesreči pogoltnila gumb in ji je ta povzročil vnetje in pljučnih. Zapuščila starše (materino dekleško ime je bilo Koroša) ter dve sestri. Pogreb se je vršil iz hiše žalosti, 2238 W. 54th Pl., pod vodstvom Zefranovega zavoda.

KUPOVANJE NA OBROKE SE OMEJUJE

Washington, D. C. — Zvezni rezervni odtok, je objavil odločbo, da naj se s 1. septembra začne omejevanje kupovanja na obroke. Omejuje naj predysem take predmete, katere zahtevajo blago in material, ki se potrebuje za obrambne vojne namene. V prvi vrsti so to vsi železni izdelki, posebno avtomobili, refrigeratorji, peči, razni električni predmeti, itd. Kakih 24 predmetov je navedenih. Omejevanje na obroke se je začelo izvajati iz namena, da ne bo v javnosti vsaj začasno toliko poprašenja po izdelkih, za katere se porabi dosti železa, jekla, bakra, in aluminija. To bo pustilo potem več blaga za obrambne namene.

Najnovejše vesti najdete v dnevniku "Amer. Slovenec!"

Zagrozil s skupnim nastopom z Ameriko

Churchill povdaril, da se mora napraviti konec japonski agresivnosti. — Omenil različne ciljeve med sedanjo in zadnjo vojno. — Amerika v nevarnosti, dejal.

PO KAT. SVETU

Washington, D. C. — Med več kakor 1000 Amerikanci, ki se nahajajo v okupirani Franciji, da se povrnejo v Ameriko je tudi 22 ameriških redovnic. Nazijske okupacijske oblasti redovnicam nočejo dati dovoljenja za odhod.

Vatikansko mesto. — Sredi velike avdijence v Vatikanu se je dogodilo te dni, da ko je šel mimo grupe, katero je blagoslovljal Sv. Oče Pij XII., da je jokala mala deklica. Sv. Oče se ji je približal in jo vprašal čemu joka. Nato stala z deklico na sredo sprejemne dvorane, kjer jo je spovedal, ji dal odvezo in jih podaril svoj blagoslov.

New York, N. Y. — "New York Daily News" piše v svojem uvodniku te dni in omenja, da je Sv. Oče Pij XII. najmodrejši mož na svetu. Njegova aktivnost je modra, prevdarna in vse povsod na pravem mestu, pravi list.

Chicago, Ill. — Kitajska katoliška šola bo otvorena dne 3. septembra na 22nd Pl. in Wentworth Avenue. Solo bodo otvorili v kitajski mestni dvorani, ki se nahaja v kitajski četrti na Wentworth Avenue.

New York, N. Y. — Letošnje poletje je odšlo v misijone v inozemstvo nad petdeset jezuitov. Izmed teh jih je odšlo 34 na Kitajsko. Ostali so bili poslani v Indijo, Filipine, Alasko in v angleški Honduras.

KAJ BOMO STORILI JUGOSLOVANI?

Chicago, Ill. — Kakor je bilo že v zadnji številki tega lista poročano, je illinoiški guverner Dwight Green proglašil soboto 6. septembra za "Jugoslovanski dan svobode". Na vsak način bi morali vsi Slovenci, Hrvati in Srbi, kjerkoli je kako njihovo naselje v državi storiti vse kar v njihovi moči, da se pokaže kar najbolj vidne demonstracije. Na dan v demonstracije bi morala vsa društva, vsi klubi in ves narod v vsaki naselbini. Take prilike je treba izrabiti. Jugoslovani naj se zganejo, kjerkoli bivajo in žive v tej državi.

V ISLANDIJO DOSPELE NOVE ČETE

Reykjavik, Islandija. — V Islandijo so dospeli te dni novi oddelki ameriških vojakov, nekaj radi zamenjave in nekaj v dodatek, da se čete, ki čuvajo obrežja zadostno ojačijo proti kakršnemukoli slučaju.

Svirite in pripravljajte list "Amerikanski Slovenec!"

Iz stare domovine

Čudna zgodba o zamenjavi živine med posestnikom Petanom iz Vodiškega pri Laškem in posestnico Franciško Zupanc. — Operacija, ki je vzbudila nenavadno pozornost. — Smrtna kosa in druge zapoznele vesti.

Zgodba o zamenjavi živine in tisočakov

Pred celjskim sodiščem se je moral zagovarjati 29 letni posestnik Karel Petan iz Vodiškega pri Laškem, ki je bil obtožen, da si je prisvojil 2000 dinarjev, katere mu je pomagala odštela in izplačala na roke Zupanc Franciška pri zamenjavi živine. — Petan in Zupanc sta se namreč zmenila in zamenjala živino. Zupanc je izročila Petanu Karlu par volov, ta pa njej kravo in 5.500 din. v gotovini. Zamenjava se je izvršila pod pogojem, da je krava breja, zaradi česar sta se stranki dogovorili, da se sicer pogodba razveljavi in da vrne Petan kravo in 5.500 din. v gotovini. Zamenjava živine se je izvršila v redu, glede gotovine pa je nastal med njima spor. Zupanc je prišla na Petanov dom in mu odštela 5 tisočakov in nato še pomotoma 5 bankovcev po 500 din skupno 7.500 din. Tako mu je izplačala 2000 din preveč. Zupanc je pomoto opazila šele doma. Še istega večera je hitela k Petanu in mu pojasnila neljubo pomoto. Petan seveda o tem ni hotel ničesar slišati in je trdil, da je prejel od nje le 5.500 din, kolikor mu je tudi pripadalo. Tudi pred sodiščem je Petan vztrajno zanikal krivdo. Po izpovedbah prič, ki so bile prisotne pri šestju denarja, pa se je sodišče prepričalo, da je Petan zatajil 2 tisočaka in si jih prisvojil. Vse priče so prišle, na kar je sodišče izreklo sodbo in obsodilo Petana po paragrafu 318 na 1 mesec zapora, na povračilo 2000 din. Zupanc je v 250 din povprečine. Petan je ponovno zatrdil, da je nedolžen in da bo vložil priziv. Glasno je pripil, da ni bil nikoli ne njegov oče niti on kaznovan in tudi ne bo.

Učitelj izvršil operacijo

Nenavadno pozornost je v Črni gori vzbudila operacija, katero je nad svojo ženo izvršil učitelj Miro Stefanovič iz Bilega Polja. Pred dvema letoma je njegova žena jahala na konju, pa je pri tem padla, in sicer tako, da se ji je košček lesa zadržal v kot med levim očesom in nosom. Pozneje so nastopile silne bolečine in rana se je začela gnajiti. Stefanovič je hodila v Belgrad ob specialista do specialista, toda čeprav so jo dvakrat operirali, bolečine niso ponehale. Vsi zdravniki so dejali, da je bržkone sedež bolečin nekje v notranjosti čela, vendar se nihče ni postopil temeljitega zdravljenja. Ker pa je žena tožila nad strahovitimi bolečinami, je preprosil moža, naj ji potegne iz rane trd predmet, katerega je čutila. Učitelj se je lotil operacije in je z malim

nožičem, ki ga je prej prekuhal, rano razširil, nato pa potegnul iz nje pet centimetrov dolgo tanko trščico. Da ga ne bi pozneje zdravniki obtožili zločinškega posega v tuje področje, je imel pri sebi dve priči za časa operacije. Na njegovo in njegove žene srečo pa se je njegov poseg posrečil in ženi so bolečine ponehale. Ko se je v Črni gori zvedelo za ta dogodek, so bili ljudje silno navdušeni. Stefanovič pa je priredil na svojem domu slavje, ki je trajalo dva dni.

Nepazljivost

Mlad trgovski vajenec se je nekega dne peljal s kolesom po tržaški cesti iz Ljubljane domov proti Viču. V mladostni razposajenosti in objestnosti niti ni pazil kako vozi in tako je zavozil v žlebičast tir cestne železnice. Ker je vozil zelo hitro, je tudi hitro padel ob rob hodnika. Slučajno je prav tedaj šla mimo po hodniku neka gospa, ki je vodila s seboj enoletno punčko. Vajenec, kolo, gospa in otok so se istočasno znašli v kupu blata. Najhujše poškodbe je dobil vajenec, ki je pri padcu udaril v glavo na rob hodnika. Močne odrgnine je dobil tudi otrok, le gospa je ostala nepoškodovana, zato je pa bila njena obleka vsa razcefrdana, da so skoraj čunje visela od nje.

Smrtna kosa

V Ljubljani je umrla Marija Kovač, pletilja v tovarni Hribar. — V Zagrebu je umrla Olga Vales, soproga profesorja Antona Valesa v pokoju in mati inženirja Alfonza.

Ogenj

V vasi Sikole, v občini Cirkovce, je posestniku Simonu Herganu ogenj uničil gospodarsko poslopje z 10.000 kg. sena in nekaj žita ter vse poljsko orodje. Posestnik trpi veliko škodo. Domnevajo, da je ogenj podtaknila zlobna roka.

Dve nesreči

S kolesa je padel občinski tajnik 35 letni Janko Ponikvar iz Dovja na Gorenjskem in se po vsem telesu nevarno obtokel, da so ga morali oddati v bolnico. — Prav tako je moral v bolnico tudi delavec Jože Pečnik iz Kočevja, na katerega je med delom v kočevskem rudniku padel debel hlod in mu prizadejal hude notranje poškodbe.

Beg iz življenja

V banovinskem gozdu blizu Zgornje sv. Kungote so našli obešenega 50 letnega viničarja Antona Srebernika. Mož je šel v prostovoljno smrt zaradi neozdravljive bolezni. Zapuščil je ženo in šest nepreskrbljenih otrok.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. Ustanovljen leta 1891.

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America. Established 1891.

Izdaja vsak dan razen nedelj, ponedelj in danov po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izdaja in tisku: EDINOST PUBLISHING CO.

Published by: EDINOST PUBLISHING CO.

Naslov uredništva in uprave: 1849 W. Cermak Rd., Chicago

Address of publication office: 1849 W. Cermak Rd., Chicago

Telefon: CANAL 5444

Phone: CANAL 5444

Subscription rates table for various durations and locations.

Subscription rates table for various durations and locations.

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred časom, ko izide list.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

P. Bernard Ambrožič OFM.

Jeremija na razvalinah

6. POT JE LEPA.

Ko sem napisal zgornji podnaslov, mi je prišlo nekaj na misel. Ko je še bilo kaj slišati o naši Baragovi Zvezi, so me nekoč nekako zaupno vprašali: Ali pa tudi res mislite, da bomo doživeli Baragovo beatifikacijo?

Odgovarjal sem, saj ni Baragova Zveza potrebna za to, da bi mi kaj takega doživeli. Tudi ne bom zatrdil, da nekoč gotovo pride do one beatifikacije. Toda že pot je lepa, pot do cilja. Baragova Zveza ob svojem začetku nikakor ni mislila biti samo bratovščina za beatifikacijo Barage.

Tole sem hotel reči: Do visokih ciljev nujno vodijo tudi dolga pota. Pota proti višinam so večinoma tudi lepa. Kdor se spusti na tako pot, bo imel že veliko užitka, četudi je še daleč od cilja. Četudi nikoli ne bo dosegel cilja, bo imel vsaj to zavest, da je nekaj poskusil in med poskušanjem zunaj in znotraj marsikaj novega in nenavadnega doživel. Tega bi ne bilo, če bi bil doma ostal.

Vsako doživetje je pa nekaj vzgojnega. Vzgojno mora biti nujno vsako doživetje, ki ti je prišlo na višinski poti do visokega cilja.

Čul sem ljudi, ki so se Ukrajincem posmehovali... "Boste vi siromaki podrli Kremlin, boste vi razmajali Berlin..." Pa so vendar gibali, zbirali, organizirali. Že pot se jim je zdela lepa, ker je bila in je za narod — vzgojna.

Da, dar božji! To prepričanje mora biti prav blizu našega verskega prepričanja. Zato naj nihče ne misli, da jaz kot misijonar nisem na svojem mestu, ko pišem o teh rečeh. Treba je samo prav razumeti.

V moji mladosti je bilo, ko smo se zbirali pod geslom: Bog in narod! S ponosom in s plapolanjem krvi po naših žilah smo se zbirali pod tem geslom. Pozneje so nekje ugovarjali temu geslu. Rečeno je bilo, da to dvoje ne more biti paralela. Prevezlo nas je in smo skušali priti do dna ugovoru. Sprejeli smo pojasnila in spoznali, v čem je bil ugovor. Pa smo se oddahnili, ker smo videli, da nas niso pravilno presodili. Mi smo vedeli, da hočemo Boga za narod in narod za Boga. V tem je vsa skrivnost.

Ce narod izgubi smisel za svoj ponos, je izgubil sto pogojev za vsako idealnost in stoji pred lastnim propadom pred Bogom in pred svetom. Vdaja se priskutnemu materializmu in ž njim si koplje grob.

Narod, ki se zaveda samega sebe in se giblje tudi v najbolj brezupnih okoliščinah, je sam svoj vzgojitelj in mu ni treba dosti vzgoje od drugod. To pa tudi vemo, da je samovzgoja šele prava vzgoja. Kdor se pusti vzgajati le drugim, ki se mu od vseh strani ponujajo za vzgojitelje, se bo morda nalezal vsakovrstnih zunanjih form in etiket, ki se bodo pa končno tako razblinile v njegovem značaju, da ne bo nikjer nobene enotnosti in globine. Namesto resnične vzgoje bo ostalo na njem nekaj tega, kar pozna svet pod imenom "civilizacija", kar je pa navadno vse nekaj drugega ko vzgoja.

O vzgajanju in o vzgoji našega naroda v Ameriki bi se dalo zelo zelo veliko pisati. Mogoče še pride kdaj na vrsto. Bomo videli, kako bo napeljal tok misli. Za sedaj bo zadovoljstvo, če si priznamo, da smo v narcisnostnem pogledu obupno slabo vzgojeni. V svoje lastno olajšanje si tudi priznamo, da nismo imeli doslej prave priložnosti, hočem reči: nismo imeli zunanje govoda, da bi začeli sami poudarjati potrebo bolj živahne narodnostne samovzgoje. Vsaj odkar se je končala zadnja svetovna vojska in zlasti odkar je prenehalo številnejše izseljevanje iz Slovenije v Ameriko. Mislili smo si nekako tako: Naš narod tam ima, kar ima. Če v Jugoslaviji ni zanj vse prav, mu sploh ni pomoči. Kar se pa nas tu tiče, hm, umiramo in bomo kaj kmalu umrli, pustite nam te zadnje dni v miru in tihoti preživeti.

In tako je nastal med domovino in nami propad, da skoraj ni mogel večji, in to kljub temu, da imamo še danes v Ameriki menda 18 slovenskih listov, brez števila slovenskih društev, nešteto slovenskih narodnih domov, lepo število slovenskih cerkev in drugih verskih ustanov.

Vse je bilo podobno, da je v tistem mišljenju velik kos logike. Srce je zoper tako logiko vedno rado protestiralo in tu pa tam je kaj malega buknilo na dan, toda vselej je zmagal spet "zdrav in trezen" razum, pa smo šli naprej po lepo začrtani poti.

Na to smo pa vse premalo mislili, da se utegne pojaviti nekaj strašnega, kar bo v hipu prekrizalo železno logiko našega razmišljanja. Prekrizana je bila ta gladka logika letos na Cveto nedeljo in na Veliki petek je bila že izbrisana s črne table pred nami.

Zgrozili smo se in smo si pogledali v oči. V glavah se nam je posvetilo in smo videli, da se druga za drugo odpovedujejo tej logiki. Žal nam je bilo in radi bi molili Confiteor, pa tega nas je sram. Moliti jih je mnogo med nami že pozabilo, zlasti moliti Confiteor, čeprav morda le kak — narodnostni Confiteor...

Pustili smo mrzli razum in smo se obrnili k toploti srca. Obrnili smo se k tistem srcu našega naroda, ki je v polpreteklosti še precej pogosto protestiralo proti mrzli logiki našega razuma. Upali smo, da bomo v srcu našli rešitev.

Toda — v svojo popolno grozo moramo opazovati, da je med tem tudi srce opešalo, se naveličalo protestirati, se vdalo opisani logiki razuma — in sedaj stojima pred žalostnim dejstvom, ki bije vsem naravnim postavam naravnost v obraz, pa je kljub vsemu temu resničen, da — kri JE — voda...

(Dalje prih.)

RAZNE NOVICE IZ LA SALLE

La Salle, Ill.

Zegnanje pri sv. Roka, ki se je vršilo zadnje nedeljo dne 17. avgusta, je jako dobro izpadlo, akoravno je deževalo. Prva sv. maša je bila ob 7:30, katero so imeli Rev. Father Baznik iz Clevelanda, Ohio, pevski zbor cerkve sv. Roka je pa med mašo pel lepe slovenske pesmi. Kakor smo slišali, so ljudje jako dobre in vesele volje, ko jim moški zbor vsaših zapoje ono lepo donečo "O Devica Pomočnica..."

Tako le je rekla tu rojena Miss Angela Bučar: Dan 16. avgusta bom pa imela v lepem spominu, ko bom stopila z mojim fantom k oltarju sv. Roka, da naju č. g. J. Čagram pove-

žejo in poročijo. Tako se je tudi zgodilo. Omenjena je hčerka Mr. in Mrs. L. Bučar, ki žive doli na 127 La Harps St. že več let. Njen izvoljenec je pa tudi fant, sin poljskih staršev Edward Wallock, iz Peru, Ill. Poročna slavnost se je vršila na domu nevestinih staršev. — Novoporočencema želimo vse najboljše srečo in božjega blagoslova v novem zakonskem stanu!

Dne 10. avgusta so prišli na obisk rojaki Slovenci iz Chicago in sicer Mrs. Frank Juvančič, Mr. in Mrs. Math Tomšič in Mr. in Mrs. Frank Less iz Ottawe, Ill., so obiskali družino Mr. in Mrs. L. Bučar. Mrs. Fr. Juvančič je sestrična od Bučarjevih. Celotone s hriba je bil deležen obiska. Hvala prav Tone, saj sedaj se več tako kisló ne drži, ker je vročina malo pojenjala. Hm. — Na obisk sta prišla znanca in prijatelja pionirja iz Danville, Ill. Mr. in Mrs. John Šebath, ki sta obiskala Mr. in Mrs. John Furlan ter še več ožjih prijateljev. Mr. Šebath je pred leti tu vodil gostilno in je bil tudi naš odlični pevec pred leti. Celotone na pikniku smo se sestali, v dvorani šole sv. Roka. To pa zato, ker je deževalo, drugače bi se bili srečali na Mr. in Mrs. Gregoričevih prostorih. Torej lepa hvala za obiske!

Zadnje dni, ko je bil Tone z njegovimi opravkih gori (v Jamrovcih) je videl, da tudi tam zelo dobro napredujejo.

Mr. in Mrs. Louis Kosem, trgovec z grocerijo in mesom, je dal svoji hiši tako lepo lice, da je veselje je pogledati. Rojaki, ki tam okoli živite, le podprite ga po svojih močeh, da bo boljše pri trgovini. — Nadalje je tudi Mr. in Mrs. Fr. Bruder, Jr. dal prav lepo lice svoji hiši, da je kot nova. — Častitam rojakom za tako lep napredek.

Dne 15. avgusta sta obiskala svoje ožje prijatelje slovenska farmarja Mr. Marko Bizjak Mr. Fr. Capuder iz daljnje Iowe. Obiskala sta tudi prijatelje v Greenville, Ill. Mr. Fr. Capuder je na farmi že 28 let. Doma je iz fare Kolovrat in sta si s Tonetom na hribu prav veselo segla v roke. — Hvala za obiske. — Pozdrav vsem.

Tone s hriba

PREVEČ NAPREDNI IN KULTURNI...

Johnstown, Pa.

Dne 17. avgusta so imeli Poljaki v Johnstownu svoj narodni shod, svoj "poljski dan". V Billows Park, par blokov iz mesta, se je zbralo, kakor piše tukajšnji lokalni list nad 8000 ljudi. Program so imeli precej obširen. Nastopili so razni govorniki, kot župan mesta Johnstowna, Lieut. Col. Louis J. Lampke 396 Inf. U. S. Army. Poljska mladina je nastopila v narodnih nošah in proizvajala narodne plesse. Sokoli obojega spola so nastopili in izvrstno vršili svoje težke programe in to od štiri letnih otrok, pa do korenjaških fantov in deklet. Ko sem opazoval nastop pevcev, plesalcev in sokolskih predstav, mi je nehoté prišlo na misel vprašanje: Kaj pa mi Slovenci imamo? Društvo in društvenih dvoran pač, najbrže še preveč, na kulturnem polju smo pa daleč za ničlo. Vendar se radi trkamona prsa, kako smo napredni in kulturni. Da bi pa javno nastopili, pa nimamo svetu kaj pokazati. Piknik, ali kak ples, je vse kar znamo. In vendar je kakih pet tisoč Slovencev v Johnstownu in okolici. — Pred leti je bil v ponos naselbini pevsko društvo "Bled" v Conemaugh, Pa., ki je večkrat javno nastopilo. To društvo je bilo res narodno, nestransko, res kulturno. Na žalost pa je prenehalo. Zakaj? Ker nismo znali vcepiti mladini narodne zavesti in ljubezni do slovenskega jezika in slovenske kulture. Smrt pa tudi pevcem ne prizanaša in tako se delajo vrzeli, nekateri pa greddo drugam iskat sreče, mladih moči ni in tako sledi neizogiben konec. Kolikor je danes aktivnosti v petju ali dramatik, se zapira v dvorane.

Zakaj to? Pač zato, ker smo preveč napredni, nedemokratski in — strankarski. Vodimo boj proti nazadnjaštvu, klerikalizmu, kapitalizmu, veri in Bogu. Za narod, narodno zavest, kulturno delo, nimamo časa, ker smo preveč — napredni in zato bo dosti prerana narodna smrt. Krivda je naša.

Se en grob

Milwaukee, Wis. — Na West Allisu je po dolgi bolezni, ker je izgubil nogo, umrl dne 15. avgusta rojak John Može, v starosti 53 let. Doma je bil iz Sent Jošta, fara Sto-piše pri Novem mestu na Dolenskem. Tukaj zapuščaa soprogo Josephino, sina Mike, hčer Heleno, poročeno Kodre, zeta in vnuka, v Indianapolisu, Ind. brata Jožeta, bratrance Franka Može in sestrično Roze Repovšek na West Allisu ter več drugih sorodnikov. V starem kraju brata in več sorodnikov. Pokopan je bil iz Ermenčevega pogrebnega zavoda.

Opazovalec Lovro

Katoličani so tako močni, kakor je močno njihovo katoliško časopisje.

Dogodki

med Slovenci po Ameriki

Vredna je priznanja!

St. Cloud, Minn. — Tukajšnji list "The St. Cloud Daily Times" je v eni svojih števil pred kratkim priobčil sliko naše tukajšnje vrle slovenske žene Mrs. Anna (Ma) Bernick, ko stoji pred veliko ameriško zastavo, katero je sama napravila. Zastava je tako umetno narejena, da ni na njej opaziti niti enega šiva in ženska je vse to delo napravila na roke. Slovenci smo lahko ponosni na vrlo Slovenko Mrs. Bernick, ki je tako pokazala svojo patriotičnost. Če ji že drugi dajo priznanje za njeno delo, ji moramo tudi mi častitati k njenemu uspešnemu delu!

Mr. Spiller pozdravlja iz Chicago

Chicago, Ill. — Mr. Joseph Spiller in njegova hčerka Elsie, delegata št. 3, dr. "Slovan" iz Pueblo, pozdravljata svoje sorodnike in znance in prijatelje posebno pa sobrata Antona Kochevar, ki se nahaja v bolnišnici, naš bivši gl. predsednik. Obenem iskren pozdrav vsej delegaciji in glavnim uradnikom na konvenciji!

Mr. in Mrs. Lesar, pozdravljata

Chicago, Ill. — Družina Mr. in Mrs. Louis Lesar in sin Ed-di pošiljajo vsem sorodnikom in prijateljem in vsem znancem doma v Pueblo iskrene pozdrave. Priscrčno pozdravljajo tudi vsa cenjeno delegacijo in glavne uradnike na konvenciji.

Na operacijo

North Chicago, Ill. — V bolnišnico sv. Terezije se je morala podati zaradi operacije Mrs. Frances Lakota iz 1015 Park Ave., No. Chicago. Operacijo je srečno prestala in prijatelji ji žele hitrega zdravlja in skorajšnje vrnitve nazaj domov!

da v cerkev sv. Avguština in od tam na Calvary pokopališče. — Bodi mu lahka ameriška zemlja, prizadetim sožalje. — R. D.

Poroča v Minnesoti

Ely, Minn. — Dne 11. avgusta bila v cerkvi sv. Antona poročena Mr. Stanko Loushin in Miss Evelyn Pluth. Zenin je sin Mr. in Mrs. John Loushin iz Chandler naselbine, nevesta je pa hči Mr. in Mrs. Joseph Pluth iz 504 E. Chapman St. — Mlademu paru žele prijatelji vse najboljše v novem stanu!

Poškodba rojaka

Cleveland, O. — Pri eksploziji oljnega tanka v Cleveland Hardware & Forging Co. je bil med drugimi težko poškodovan tudi Jack Snider, doma iz sela Kalan ob Reki. On je pet ur po razstrelbi podlegel poškodbam v Charitý bolnišnici. V Ameriko je prišel pred 28. leti. Zapuščaa ženo Mary rojeno Setina, dva brata in dve sestri, v domovini pa očeta in tri sestre. Pokopan je bil iz cerkve sv. Pavla na Calvary pokopališče.

Vile rojenice

Waukegan, Ill. — Prijazne vile rojenice so povasovale oni dan pri družini Mr. in Mrs. Frank Triller na 1018 Westmoreland Ave., Waukegan, Ill. in jim pustile v dar prav zalo punčko. — Prijatelji iskreno častitajo!

Slovenec ubit v avtni nesreči

Cleveland, O. — V nedeljo 17. avgusta so se odpeljali v Monroe, Mich., trije Clevelandčani: Albert Kutner, Ana Slavnič in neki David Moon-ey, ki je vodil avtomobil. V Monroe, je njih avto zadel v brzjavni drog ob cesti, kar je postalo usodno, da so morali vse tri odpeljati v bolnišnico. Rojak Albert Kutner, star 25 let, rojen v Clevelandu, je v ponedeljek 18. avgusta že dopoldne podlegel hudim poškodbam. Fant zapuščaa mater, dva brata in pet sestetr.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI O OBRAMBNIH OBVEZNICAH

- Q. Why should Americans buy Defense Bonds and Stamps now? A. Among the reasons are: (1) It is the quickest way in which every citizen can both serve his country and conserve his earnings, and (2) the purchase of the Bonds and Stamps helps not only to finance National Defense but also to prevent high prices and increased cost of living. Q. Can I pledge a Defense Bond as collateral for a bank loan? A. No. Bonds are registered and not transferable. They are payable only to the persons named on the Bond. NOTE.—To buy Defense Bonds and Stamps, go to the nearest post office, bank, or savings and loan association; or write to the Treasurer of the United States, Washington, D. C., for a mail-order form.

KOT ROBINZON CRUSOE (272)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

Končno je grozota džungle prenehala, toda za Tommyja so se pričeli razni problemi. — Postal je silno lačen.

Mali levi so tudi stradali. Za kame- nito barikado so javkali, rjovel, cvili- lili in divjali.

Previdno je Tommy stopil v džung- lo — in že je zopet odskočil prestra- seno nazaj.

Odgledno se je zopet pogol naprej. — Nastopil je življenje modernega Robinzona, da bo šel nasproti še straš- nejšemu življenju.

NEDELJSKI KOTIČEK

J. M. Trunk.

TEDENSKI KOLEDAR

31. Nedelja — 13. pobink.
 1. Ponedeljek — Praznik dela
 2. Torek — Stefan, ogr. kraj
 3. — Sreda Sabina
 4. Četrtek — Rozalija, dev.
 5. Petek — Lavrencij
 6. Sobota — Magen, opat

PETA NEDELJA V AVGUSTU

"Je pa pridobivanje velika pobožnost z zadovoljnostjo (1 Tim. 6, 6)".

Bolezen naših dni je nezadovoljnost mnogih s svojim stanom. Ali hočejo sami priti do višjega stanu, ali pa živijo čez svoj stan. Za nesmrtno čast in visokost smo namenjeni, zato je strmljenje po visokem v nas dobro in pravilno. Po grehu pa je to strmljenje izgubilo pravi tir, zdaj teži in stremi po častni, nečimrni visokosti. Tako hudič, kakor Adam sta hotela visoko čez svoj stan, grešila in padla globoko pod svoj stan. Glej, kako nevarno je proti božji volji hrepeneti po visokem stanju. Vobče je v visokih stanovih nevarnost za dušo večja kakor v srednjem in nizkem stanju. "Kdor visoko zida svojo hišo, išče nje podrtijo (Preg. 17, 16)". Tako pravi sv. pismo. Napuh življenja je tem večji in večja tudi odgovornost. "Ostro bodo sojeni

oni, ki so predpostavljani. Kajti nizkemu se izkaže usmiljenje, mogočni pa bodo močno kaznovani (Modr. 6, 7)". Kakor pa "boljši" stanovi niso vedno boljše, tako niti ne vedno srečnejši, več nezadovoljnosti je pri njih, nego pri nizkih. Mnogi mogočnejši zavidaajo "malim" srečo.

Ne teži nemirno po visokem in ne želi, kar bi bilo morda duši škodljivo. Visok padec je vedno nevarnejši. Če bi te delala tudi naravna nadarjenost sposobnega, vsekako bi bilo nevarno. Delo previdnosti božje je, da se neštevilno nadarjenih ljudi ne more razviti. Bolje je v malih rečeh ravnati po volji božji, kakor proti volji božji vršiti največja dela.

Ali je sploh kaj velikega pred Bogom brez Boga? Prava pobožnost je vselej združena s pravo in srečno zadovoljnostjo.

LEPOTA NAŠE ZEMLJE

Slovenija dežela zdravilišč, letovišč in turisticke.

Slovenija ali Dravska banovina predstavlja prahodno ozemlje med vzhodnimi Alpami in med Panomskim nižavjem na eni ter med severnim predelom Jadranskega morja na drugi strani, je torej raznovrstno izoblikovana dežela, ki v svojih geomorfoloških sestavinah in svojem profilu združuje in očituje vse mikavno preste značilnosti cele Evrope.

Dih ljubke miline objema sončice, vinorodne Slovenske gorice med Muro in Dravo, se dviga južno od Drave po strmih vinogradih Haloz in se potem ob Sotli v lepih vinogradih na Bizeljskem spušča do širne ravnine pri Brežicah ob Savi, sega pa tudi do trsoznosnih hribov na sončni strani celjske kotline in izvevna onstran Save v smeječih se gorah na kraških tleh Dolenjskega in Bele Krajine. K mirnemu, zamišljenemu potovanju in uživanju vabijo te vinorodne pokrajine, domovina slovečega vina in vesele pesmi, kjer neštete bele cerkvice in tisoč in tisoč visokih topolov gleda v širni svet in klopotec ob dozorevanju sladkega grozdja ki ob trgatvi noč in dan prepeva svojevrstno napeve.

Skoro vsa znana slovenska zdravilišča ležijo, kakor v mehko zibelko položena, v teh ljubkih vinorodnih predelih Slovenije, zlasti Rogaska Slatina, Dobrna in Slatina Radenci, pa tudi Čateške, Smarješke in Dolenjske Toplice; v bližini Laškega in Rimskih Toplic pa so še ohranjeni zadnji ostanke atarih vinogradov. Kakor pa si niti mineralne vode niti toplice niso enake, temveč različne po temperaturi in svojih zdravilnih snoveh, tako da je le treba v vsakem primeru obrniti se zaradi zdravljenja za svet na zdravnika, ima tudi vsako izmed teh zdravilišč in kopalšč svoje posebno pokrajinske lice s svojevrstnimi potezami. Če v okolici Rogaske Slatine in Slatine Radencev prevladujejo vinogradi, pri

Laškem in Rimskih Toplicah pa lepo izoblikovane, pošumljene gore ob gorskih sveži Savinji, združuje okolica Dobrne oboje v ubrani harmoniji. Dobrna in tudi Slatina Radenci so za tu in inozemstvo najslavnejša zdravilišča in kopalšča Jugoslavije, in to enako po svojih zdravilnih uspehih, kakor tudi po svojih sodobnih napravah, pa naj se te nanašajo na notranjo ureditev ali pa na zunanje lice zdravilišča in okolice. Velika prednost za goste zdravilišč in kopalšč med Muro in Savo, ki so seveda obnem tudi priljubljena letovišča, je ta, da so jim vedno na razpolago možnosti za izlete bodisi v bližnja slovenska mesta, kakor Maribor, Celje in Ljubljano, ali pa v sveži gorski svet, v Savinjske planine (v Logarsko dolino), na zeleno Pohorje ali na Gorenjsko Rog, Slatina, Dobrna in Laško so odprte tudi po zimi.

Nizko gričevje in hribovje

NAZIJI V AKCIJI

Slika kaže nazijsko stražo ob nekem mostu v boju z Rusi.

ŽENSKSE SE HOČEJO ZALOŽITI Z NOGAVICAMI

Slika kaže, kako so newyorške žene in dekleta oblegale modne trgovine in kupovale svilene nogavice, ko je prišla vst, da kmalu ne bo dobili več svilenih nogavic v Ameriki.

vinorodnih pokrajin prehaja proti zapadu in severozapadu polagoma v sredogorje, ki je povsod do znatne višine nasečeno z lepimi gozdovi iglavcev in listovcev, pa naj spada to sredogorje k voljnim kristalinskim Centralnim Alpam, kakor Pohorje, znano po svojih planinskih hotelih in domovih, znano po svoji avtomobilski cesti in kot idealno smučišče, ali pa k strmim južnoalpskim Alpam in Dinaridom. Rodovitne in sončne zelene podolžne doline Save in Savinje, Drave in Dravinje s čednimi vasi, trgi in mesti, s samimi priljubljenimi letovišči, kakor so zlasti Mozirje, Nazarje, Gornji grad, Ljubno, Luče in Solčava ob gornji Savinji prepletajo to pogozdno sredogorje ter vabijo v njihova po-deželska letovišča, rečna kopalšča in na izlete v planine, kjer so povsod planinske kočice in domovi urejeni tudi za daljša bivanja i pozimi i poleti. To sredogorje je proti vzhodu ponekod, kakor vzhodje vzhodnega Pohorja, še okrašeno z vinogradi, ki dajejo svetovno znana vina, proti zapadu in severu pa se že dviga v visokogorje ter tvori tako prehod iz ljubke miline nižavja k orjaškim oblikam velegorja.

Mesta in vasi, pa tudi vasi v tem zelenem predgorju in sredogorju imajo čedne gostinske obrate in svoja rečna kopalšča. Srednjeveški gradovi, deloma še ohranjeni, kakor Bizeljsko, Podčetrtek, Lemberg ob Dobrnic ali Blejski na sivi skalni steni tik na jezeru, deloma v razvalinah, kakor gornje Celje, Konjice, Dobrna, Laško, Vuzenica, Fram in mnogo drugih, potem mlajše, čedne graščine in slavne bojeptne cerkve, često na čudovito lepo razglednih vrhovih in gorah, ovijajo vedno menjačo se pokrajinsko sliko v tem sredogorju z žarom srednjeveške romantike ter nudijo tudi s svoje strani letoviščarju marsikateri posebni užitek. Kakor

manjši tujskoprometni kraji ob Savi in Savinji, na Gorenjskem, ob Dravi in Dravinji, ob Pohorju, še prav posebno slikovita mesta Radovljica in Kranj ob Savi, Novo mesto ob Krki, Celje in Laško ob spodnji Savinji, Kamnik v predgorju Savinjskih Alp, Gornji grad ob Dreti, Slovenjgradec ob Mislinski, Maribor in Ptuj ob Dravi, v prvi vrsti pa "bela Ljubljana" s svojim sivim, a ponosnim, Gradom zadovoljuje gosta in letoviščarja. Če se Maribor ponaša s svojim sijajnim kopalščem na Mariborskem otoku, s svojimi Slovenskimi goricami in s svojim Pohorjem, če se Celje lahko sklicuje na osvežujoče rečne kopeli v bistri Savinji in skupno s Ptujem in Ljubljano na slavno preteklost, pa je Ljubljana z vsem, kar ima in nudi, prava srečna sinteza vsega onega, pališča in na izlete v planine, s čemur se morajo ostala slovenska mesta prikupiti gostu. Duhovno, materialno in politično žarišče Slovenije je obenem tudi pravi pokrajinski biser Slovenije in središče njene tujskega prometa. To mesto s prikupljivim srednjeevropskim obelježjem pa ima nekaj, česar nobeno drugo slovensko mesto nima, to je čaroben pogled z Grada na gorske velike Juljskih Alp. Karavank in Savinjskih Alp spomiada, pogled, ki objema v svoji sliki ljubko milino cvetoče zelene pomladi z zasnježeno, ledeno zimo še mrtvega velegorja.

V očarljivi veličini divje lepote, veličanstva in kosmične sile kipe nad zelenim nižavjem, hribovjem in predgorjem pro ti azurnemu nebesnemu svodu Juljske Alpe s Triglavom, najlepšo in najvišjo goro Jugoslavije ob meji treh držav, dvojna zibelka one reke Save, ki kakor dragocen trak ljubezni s svojim tokom druži Slovence, Hrvate in Srbe. Umetniško lepo izoblikovane Savinjske Alpe s ponosno piramide Ojstrice so kot druge skupine postavljene na drugo stran. Silne gorske velikanke obeh skupin pa veže dolgi skalnati orjaški zid Karavank, preko katerih peljejo ceste in steze v starodavni Korotan. Triglavsko pogorje čuva v svojem objemu prelestno visokogorske dolinice in sodolinice, obvodje Save Dolinke in Save Bohinjke, Krmo, Kot, Pišenco, prisluskuje bučanju in šumenju razbesnelih voda in slapov Peričnika, Vintgarja in mlade Savice, pa gleda tiho, sanjavo idilo Blejskega in Bohinjskega jezera ter kliče z neodoljivo silo v kraljestvo Zlatogora hribovca, letoviščarja, smelega lovca, pesnika in slikarja. Iz tega prekrasnega gorskega sveta je pred sto leti največji genij Slovencev Prešeren v svojem "Krstu pri Savici" izpregovoril pomembne besede:

"Največ sveta otrokom sliši Slave!
 Tja bomo našli pot, kjer nje sinovi
 si prosto voljo vero in po-stave,
 Ak pa naklonijo nam smrt bogovi,

manj strašna noč je v črne zemlje krili,
 kot so pod svetlim solncem sužnji dnovi."

Nemci Baumbach, An Grün in Kugy, Angleža Churchill in Humplay David so peli slavo Triglavu in njegovemu kraljestvu. V klimatskih zdraviliščih in letoviščih ob Bohinjskem jezeru in v Bohinjskem kotu, ob Savi Dolinki in Mojstrani, v Martuljku, v Kranjski gori, Podkorenju in v Ratečah, posebno in v prvi vrsti pa na kraljevskem Bledu, ki družijo svoj blesk modernega kopalšča, letovišča in zdravilišča s čarom idilnega gorskega jezera z otokom, cerkvico in sivim gradom, čaka duševno in telesno pomlajenje in prerjenje vsakogar, ki ga pride tjakaj iskat v katerem koli letnemu času.

Dolg venec čednih vasi, ki so več ali manj vse tudi letovišča, krasi zeleno, pogozdno vzhodje sivih Karavank od zapada do vzhoda, vmes pa ležijo kakor šopki izbranih cvetic mesta Jesenice, Radovljica, Kranj, Tržič in Kamnik. Nad Kamnikom stoji v klasični lepoti gorska skupina Kamniških ali Savinjskih Alp, za Triglavskim pogorjem drugi planinski in visokogorski raj Slovenije, raj za hribovca, za smučarja, za letoviščarja in izletnika: Z južne strani se jim bližajo z avtom skozi Kamnik do slikovite Kamniške Bistrice ali skozi mesto Kranj v visokogorski kot in tujskoprometni kraj Jezerko, od vzhoda pa ob Savinji navzgor. Ob gornji Savinji pelje avtocesta od Ljubnega skozi jarke in jaruge, skozi tesnice in soteske, ki jih poživlja razen vasi Luč in Solčave edinole žuborenje gorskega potoka. Potem pa se odpre prav v osrčju Savinjskih Alp dolga ravna zelena dolina,

krog in krog obdana od blehigorskih velikanov, zibelka Savinje, Logarska dolina, resnično biser v alpskem svetu Jugoslavije in tudi vse Evrope. Letoviščar, ki ljubi in potrebuje mir, višinsko sonce in višinski zrak, diha cvetic in vonj gozdov, bo vse to v Logarski dolini našel. Visoke gore, ki stojijo v somerni razvrstitvi in

krog in krog doline, romantični Robanov kot in Matkov kot pa vabijo hribovca. Ljubka milina in visokogorska veličina, ki sta z vsemi prehodi in ostenki svojstvena poteza v obrazu Slovenije, sta tudi bistvo vseh čarobnih vtisov, ki jih ustvarja Logarska dolina, biser Slovenije.

Dr. Fr. Mišic.

RAZNOTEROSTI

DETEKTIVSKI ROMANI MA ZMEŠALI GLAVE

21-letni Minaei Gyurcsanyi iz Budimpešte je po poklicu železostregar, v "prostem času" pa še kaj drugega. Po nočni bitki s kartami je napadel obrtnika Karla Beresa na cesti in mu zaklical z dvignjeno roko: "Roke kvišku ali pa ustrelim!" Beres je v temi mislil, da ima napadalec samokres v roki, dvignil je roki in si dal odvzeti de-narnico. V njej je bilo samo 17 pengö, vendar dovolj, da je prišel Gyurcsanyi pred stroge sod-nike.

Na glavni razpravi je navedel, da je bil ves dan bral detektivske romane in se je pri tem odločil, da bo gangsterski sistem preizkusil v praksi. Imel pa ni nobenega samokresa, temveč je v temi iztegnil samo kazalec, da je bilo videti kakor cev strelnega orožja.

Predsednik sodnega dvora je sedaj Beresa vprašal, zakaj je potem dvignil roke in se dal o-pletniti, ko je vendar dosti močnejši od napadalca. Beres je odgovoril, da je tudi on bral detektivske romane in ti pravijo, da je treba v takšnem primeru roke dvigniti, če nečes dobiti krog-le v telo. Čeprav je bila vsa stvar torej prilično nedolžna, je sodišče Gyurcsanya obsodilo na šest mesecev ječe.

ŽRTEV SLABE IZOLACIJE

Moravski deželni predsednik dr. Ladislav Čaha je postal žrtev tragične nezgode. Z golo roko se je dotaknil slabo izolirane električne svetilke in se je zgrudil, zadet od električnega toka. Več ur so si zdravniki prizadevali, da bi ga obudili, toda zaman.

Dr. Čaha se je rodil 1883. v bližini Bistrice na Moravskem kot sin imovitega kmeta. Ko je dovršil češko srednjo šolo v Ernu, je študiral jus v Pragi in Gradcu. Politična kariera ga je vodila na Moravsko nazaj, kjer je ostal do l. 1919., ko so ga pozvali v praško notranjo ministrstvo in kmalu nato v ministrsko predsedstvo, kjer je vodil politični oddelek in parlamentni referat. Po odhodu bivšega moravskega dežel-

nega predsednika Černyja ga je državni predsednik dr. Hacha imenoval na njegovo mesto.

ANDREJ KOSTIKOV DAL RUSKI ARMADI NOV TOP

Andrej Kostikov je eden mlajših ruskih iznajditeljev, ki je znašel novi brzostrelni top, s katerim je mogoče zadajati sovražniku hitre in nevarne udarce. V podrobnostih ta top še ni svetu znan, ker je to pač vojaška tajnost, a toliko se o ruskem novem brzostrelnem topu ve, da daleč nadkrijuje slične vrste orožje v nemški armadi. Poročilo pravi, da v prihodnjih bitkah se bo ta vrednost ruskega novega brzostrelnega topa sama pokazala. Tako torej na polju tehnike in mehanike Rusi tudi niso zadnji. Doslej se je prvenstvo pripisovalo le Nemcem, pa kaže, da so Rusi celo naprej od Nemcev. Gotovo tudi to ni po volji ošabnim Nemcem, ker so imeli Slovane dosedaj za največje nazadnjake.

V OGNJU JE OŽIVELA

V vasi Buruipuru v bližini Kalkute so položili truplo 60 letne ženske na grmado, da ga bo hindujskem običaju sežgo. Ko je pa grmada zagorela, se je "pokojnica" nenadno dvignila. Svoji so mislili, da jih varajo hudobni duhovi in so začeli s palicami udrihati po njej. Končno je policiji uspelo, da je žensko, ki je bila pač le navidezno mrtva, rešila ter jo oddala v bolnišnico v Kalkuti. Zaradi udarcev s palico je dobila na glavi več poškodb.

TOBAK ZA — KRAVE

Iz Strassburga poročajo, da se ondi trem kmetom, ki so si doma nasadili tobak in ga spravili v hlev, krave požrle vso zalogo. V dveh primerih so morali nato kravo zaklati in tudi kozo, ki je pokusila tobak, ni mogla potem več živeti. Torej le ni vse — za vse!

PROMET V PANAMA KANALU

Vojni department, oddelek za javne zadeve podaja zanimivo statistiko, da je v fiskalnem letu o l. julija 1940 pa do 30. junija 1941 plulo skozi Panama kanal 4727 parnikov, od katerih so oblasti, ki upravljajo Panama kanal dobili \$18,157,739.68 na colninah, ki jih pobirajo od parnikov, ki pljujejo preko kanala.

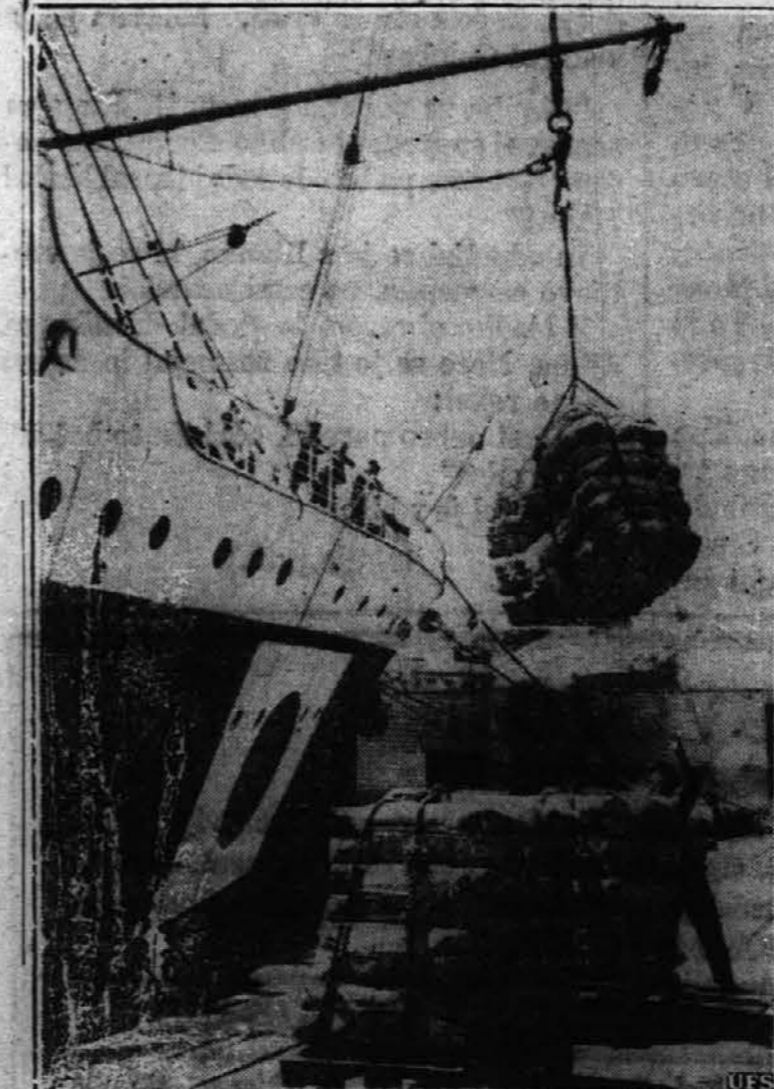
EDEN TU, DRUGI TAM — TAKO JE S FINCI

Iz Londona poročajo, da se je v Angliji upisalo več finskih mornarjev v vojno službo v angleški mornarici za boj proti Hitlerju. Doma pa se Finci borijo rama ob rami z Nemci proti Rusom. Uboga deželica, kako je razdeljena.

Predstavite vašim prijateljem "Amer. Slovenca" in jim ga priporočite, da se nanj naroče!

Listen to
PALANDECH'S
YUGOSLAV-AMERICAN
RADIO BROADCAST
 Every Saturday, 1:30 to 2:30 P.M.
STATION W H I P
 1480 kilocycles
 (First Station on Your Dial)
 Featuring a program of
Yugoslav Folk Music

ZADNIA SVILA SE IZKLADA

V pristanišču v San Francisco izkladajo zadnje bale japonske svile s parnika Tatuta Maru.

Paul Keller

"Hubert"

ROMAN IZ GOZDOV

Pri gospodu Boltežaru s svojim predlogom nisem uspel. Rekel je:

"O tem športu sem že slišal; po drugih krajih je menda že v polnem cvetu. Pri nas to še ni prišlo v modo, in mislim tudi, da za odrasle ljudi sankanje ni primerno razvedrilo. Če se vozijo otroci na majhnih sankah po cesti dol — takole dvajset, trideset metrov daleč — nimam nič kaj reči; toda odrasli ljudje — ne!"

"Torej ne boste šli z nami?"

"Jaz? — Pomislite — jaz kot uradni predstavnik naj počnem take budalosti?"

"Lepo! Tedaj bomo počeli budalosti — brez vas!"

Godrnjaje vsak zase sva se ločila.

Iz mesta sem bil telefonično naročil dvanaeset sank in sedaj sem iskal odjemalcev. Naudučitelja sem z lahkoto pridobil, nato pa sem se lotil Milčke in Malčke pri "Grozdu". Nič pametnega nisem mogel spraviti iz sester. Ena je pitala sankarje z grdimi besedami, druga pa se je navduševala zanje, in ker ju nisem mogel ločiti in sta se mi na moja vprašanja smejali v pest, na koncu nisem vedel, katera obeh sester drži z menoj, katera pa z Boltežarjem.

Neko popoldne se je zabava pričela. Bili smo štirje: naučitelj, gospodična Grubelnik, jaz in neznana gospodična od "Grozda".

Čez piclo uro je bilo zbrane pol vasi ob sankališču, ki so nas gledali. Mladina je bila v negotovosti; starim so se pač brali pomisleki z obrazov, zanimivo pa se je zdelo vsem prav zelo. Osem sank, ki sem jih imel še doma, sem ročno oddal, zvečer smo že imeli klub, ki je štel dvanajst članov, poleg tega pa smo imeli že tudi tri nezgode. Zabava je bila torej v polnem teku.

Končno sem spremljal gospodično od "Grozda" domov. Ko sva stopila v vežo, ki je bila le slabo razsvetljena, nama je prišel nasproti Boltežar, ki je nejevoljno rekel:

"Toda, Milčka, kako ste le mogli storiti kaj takega!"

Dekle se je zasmjalo.

"A tako," je udrihal dalje Boltežar, "Malčka je bila, ki se je sankala."

Tedaj se je dekle vnovič zasmjalo.

"Mulčka je bila, gospod Boltežar, Mulčka!" sem zaklical jaz.

Tedaj je razhujen odšel v gostilniško sobo.

Ko smo se šli sankat, sem prvič videl kočo na barju. Tam gori smo začeli drčati navzdol. Na zunaj je bila kočica na barju videti pograbljena od vseh vetrov. tSari Grčar jo je imel v redu s sekiro, žago, kladivom in čopičem za belež. V notranjščini je bil menda velikanski nered. To sem verjel, ko sem prvič videl staro Grčarko. Bila je to ženska, podobna čarovnici, oblečena v slabo zakrpano obleko, z razmršenimi, še zelo gostimi lasmi in velikimi očmi z izgrbančenim obrazu. To je bila torej stara mati Biankina, razlagateljica iz kart in vedeževalka.

Bianka se je tudi sankala. Gospodična Grubelnik je dosegla to. Zaradi tega tri kmetiška dekleta niso prišla na sankališče, med njimi tudi ne Elizabeta Šipec. Tem večjo noroglavost pa je počenjal za-

garjev Tonče. Posadil je Bianco pred se na sanke in je odvršal z njo po hribu navzdol, ne da bi kaj veliko zaviral z nogami. Ta divjaška dvojica je kaj slabo sodila v sicer mirno družbo, ki se je vsak dan shajala pri koči na barju za urico nedolžne zabave.

Neki dan sem se peljal tesno za tema divjakoma. Pripeljali smo se do žage. Moral sem zelo zavirati, kajti stari žagar je stal sredi poti in je poleg tega postavil na tla poleg sebe še veliko košaro, torej je pot zaprl. Tonče, ki je privršal tja z Bianco, je moral močno zaviti na levo in se je s hrščem zaletel v plot.

Nesreča! Tonče je okrvavljen vstal pri plotu, dekle pa je negibno ležalo na cesti. "Oče!" je zasopihal fant blazno razjarjen.

Stari je stal tam pokoncu kakor hrastov štor.

"Tu notri pojdi!" je rekel in je pokazal proti hišnim vratom.

"Nočem!" je zakričal fant.

"Moraš!"

"Ti si Bianco ubil!"

"Ni nobena škoda!"

Vstal sem s sank in sem prišel bliže.

"To bi bila lahko smrt," sem rekel strogo.

"Tem bolje!" mi je odvrnil stari.

"Pogledati moramo, kaj je z dekletom!"

"Kar pogledajte! Mene ta grdoba nič ne briga!"

Tedaj je Bianka vstala, začela kričati, javkati, ni hotela slišati mojih prigovarjanja in je začela smerjati starega žagarja.

Končno ga je pripravila do besede.

"V hišo pojdi!"

"Nočem!"

Oče in sin sta si s stisnjenimi pestmi stala nasproti.

"Pojdite z očetom v hišo," sem ga nagovarjal. "Spametujte se!"

"Pustite me!"

Privršale so nove sani, na katerih je sedel mladi Golobov.

Obstal je.

"Kaj pa se je zgodilo tukaj?"

Bianka je zopet začela tuliti in smerjati.

"Oho!" je vzkliknil Golobov. "Stari Belčar je prevrnil sani? Sedi k meni Bianka, sedi na moje sani! Potem naj pa le še poskusi!"

In že je sedelo dekle pri njem.

"Bianka!" je zakričal mladi Belčar v ljubosumni razjarjenosti. "Bianka, tukaj boš ostala!"

In hotel je do nje. Oče pa ga je trdno držal. Začela sta se rvati. Medtem pa je zaklical Golobov:

"Bianka se popelje z menoj! Jaz sem sam svoj gospodar! Lahko storim, kar hočem! Tončetu pa bo oče sedaj izpral hlače! Haha!"

In odpeljal se je z Bianco, ki se je vreščavo zasmjela, po cesti navzdol.

Z bledim obrazom je gledal Tonče za njima. Nato se je tiho zasmjela in čudno mirno rekel:

"To si dobro naredil, oče! Za to boš žel tudi hvalo!"

In odšel je v hišo.

(Dalje prih.)

KDO JE KDO?

Svoj čas je neki ruski kmetič prišel v hišo velikega pisatelja grofa Tolstega na Jasni Poljani, da bi grofu prodal drva. V lopi je kmetič zagledal starega človeka v kmečki srajci, ki je sekal drva, in ga je vprašal: "Očka, ali grof potrebuje kaj drv?" — "Ne vem," je skromno odvrnil starček in dodal: "Pojdi v hišo, pa vprašaj. Kmetič je odšel v hišo, zagledal je slugo v okrašeni livreji v predsobi, globoko se mu prikloni, rekoč: "Ali vaša svetlost potrebuje kaj drv?" — "Pa ne vem, vprašaj grofa!" — "Kje pa je?" — "V lopi cepi drva." — Tedaj

se je kmetič čimprej izgubil iz hiše; mimogrede se je ozrl v lopo in je zamrmral: "Tu pa nekaj ni prav. S takimi ljudmi ni dobro imeti opravka, tu ne bi človek nikoli prišel do denarja."

VELIK POŽAR V FILADELFIJI

Filadelfija, Pa. — Ogenj je izbruhnil v tukajšnjem lesnem skladišču Joseph H. Skyes Lumber Yard. Med drugim je zgorelo tudi za več, kakor \$100,000.00 vrednosti lesa; ki je bil namenjen za gradnjo vojaških taborišč.

Naznanilo in zahvala

Zalostnim srcem naznanjamo vsem našim sorodnikom in prijateljem ter znancem tužno vest, da nas je za vedno zapustila naša ljubljena mati in stara mati,

Mary Turk.

Rojena je bila v Kamniku na Gorenjskem, v Jugoslaviji. Pogreb se je vršil dne 29. julija iz hiše žalosti v cerkev sv. Trojice in od tam na pokopališče sv. Jožefa v Indianapolis, Ind.

Da je bila rajna priljubljena, so pričale cvetice in na velika udeležba pri pogrebu. — Cvetice so darovali: Mr. in Mrs. Zorman, Mr. in Mrs. Pavlina Joe, Mr. in Mrs. John Sedej, Mr. in Mrs. Rozzi Somrak, Jacob Platiša, Mr. in Mrs. Tony Brezovar, Mr. in Mrs. Grusa, Mrs. Josephine Markič, Mr. Pat Markich, Mr. Harry O'Brien Mr. in Mrs. John Cimperman in družina, Mr. Mike Stanovnik in Malovaič Milkman, sosedje in prijatelji, sodelavke iz Kingen Co., St. Cinnas Society, društvo Franc Prešeren, društvo sv. Ance, Podružnica št. 5. Slov. ženske zveze in S. L. B. S. Progrés.

Hvala vsem, ki so darovali za sv. maše: Mr. in Mrs. John Sedej, Mr. in Mrs. Anton Somrak, Mr. in Mrs. Joe Gačnik, Mr. in Mrs. Joe Grbek, Miss Mayme Zimmerman in Mrs. Zakrajsek.

Dolžnost me veže, da se na tem mestu prav lepo zahvalim vsem, kateri so mi bili v pomoč ob njeni smrti: Lepo se zahvalim za vse avtomobile, katere ste brezplačno prepustili v uporabo. — Lena hvala Father Bockholdu za spremstvo na pokopališče in ki je prišel moter k pokolini. — Torej hvala vsem, kateri je kaj storil za mojo nepozabno mater. Posebno se še zahvalujem Mrs. in Miss Mary Zakrajsek, ki sta prišle iz Clevelanda, Ohio.

Torej še enkrat vsem skupaj in če je kako ime pomotoma izpuščeno, prošim odpuščanja.

Ti pa draga moja ljubljena mati in stara mati, počivaj v miru v svobodni ameriški zemlji!

Žalujoci sin, vnuk in snaha

JOHN TURK.

Indianapolis, Ind., 29. julija 1941.

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamči Vam in Vašim Otrokom

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota

Najstarejša slovenska podporna organizacija v Ameriki... Posluje že 47. leto.

Članstvo 37,000 Premoženje \$4,700,000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 125.19%.

Če hočeš dobro sebi in svojim dragim, zavaruj se pri najboljši, poštini in nadsolventni podporni organizaciji, KRANJSKO-SLOVENSKE KATOLIŠKE JEDNOTE, kjer se lahko zavaruješ za smrtnine, razne poškodbe, operacije, proti boleznim in onemoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta pod svoje okrilje.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejše vrste certifikate sedanje dobe od \$250.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vdov in sirot. Če še nisi član ali članica te mogočne in bogate katoliške podporne organizacije, potrdi se in pristopi takoj.

Za pojasnila o zavarovalnici in za vse druge podrobnosti se obrnite na uradnike in uradnice krajevnih društev K. S. K. Jednote, ali pa na:

GLAVNI URAD

351-353 No. Chicago Street, Joliet, Illinois

Pisano polje

J. M. Trunk

Iz Rima zdaj pridno poročajo, kaj vse so že počeli v teku revolucije in v naslednjih letih ti ateistični in rdeči ruski kosmatinci. Hudo so krvavi, o tem ni dvoma, ti komunisti. Svet pa je dvignil glavo, ko Rusi kažejo proti nemški sili odpor, kakršnega nihče ni pričakoval. Tudi Italijani so odločili se za več, kakor \$100,000.00 vrednosti lesa; ki je bil namenjen za gradnjo vojaških taborišč.

Grdi kosmatinci so ti rdeči Rusi, poročajo. Ali gre pri tem le za ateistični komunizem? Svet dviga glavo in komunizem stopa malo v ozadje. Vsaj Angležem in njih zaveznikom gre le za to, da se zlomi nazijska vojaška sila, in če bi imeli Rusi pri tem nekaj uspehov zdaj pri zadržanju in morda pozneje še malo več, bi se dosedanji vojaški uspehi Nemcev in njih zaveznikov, toraj raznih osiščarjev, lahko temeljito izpremenili. Italijani so se široko usedli na Balkan, vsaj trenutno. Ko bi v Rusiji trajal žilavi odpor, in bi Angleži dobili malo več sapa, bi bil Balkan in še marsikaj za Italijane vroča točka. Naravno je toraj, da Rim bobna o rdečih ruskih kosmatincih, ker "koza mora nazaj" bi zagrmelo na Balkanu, ako bi se ostali svet ne ustrašil preveč tistih kosmatincev in bi "slovenska sodrga" še lahko Hitleru pokazala, kje paper raste.

Ateistični komunizem tudi mene vznemirja, ampak vojaški uspeh bi bil morda rešitev vseh Slovanov, v Rimu pa bili ruski uspehi začetek konca, in ker bi imeli vsaj z Lah še drugi hud obračun, je treba zdaj v Rimu bobnati in prikazavati ateistične komuniste v najslabši luči, dasi so res v hudo slabi luči. Politiko ali vojaške operacije je treba ločiti od naziranja o svetu in življenju, ampak naziranje se mora tlačiti v ospredje, kadar bi politika ali vojaške operacije lahko komu zasolile politično mešetarenje, kakršno je edint uspeh zdaj med Italijani. Zato velja zdaj v Rimu: vse na krov in vse naj tuli!

Vidim majčken protest in bi se protestu pridružil. Vse, kar je prav. Večinoma označuje

amerikansko časopisje sedanje Ruse le za "Reds — Rdečkarje." Ali se to godi namenoma, ne vem, sam pa priznam, da čaka označba ne odgovarja dejanskim razmeram. "Reds" so pri oblasti, na čelu Rusije, imajo besedo, ampak organiziranih "Reds" je le do tri milijone, dočim je v Rusiji 170 milijonov ljudi, in ti niso ravno rdečkarji ali izraziti komunisti. Dalje ne bo nobenega dvoma, da gre vsaj veliki večini ruskega prebivalstva za obrambo skupne domovine, ne morda le za obrambo neke ideje, kakršna je "rdečkarija". Ako se "Rusi", in to niso le slovenski Rusi, ker v Rusiji je do petdeset raznih plemen, oklepajo sedanje res "rdeče" oblasti, še nikakor niso le "Reds", in amerikansko časopisje bi se dosti bolje postavilo, če bi se ravnalo po realnih razmerah, saj bi ti "Reds", ki umirajo zdaj v strahovitih borbah, lahko Ameriko rešili. Ne vem, kako bi bilo pri Amerikancih, če bi morali iti v tako klanje, in toraj ni na mestu, da se milijone Rusov označuje tako, kako ne odgovarja dejanskim razmeram. Borijo se Rusi, ne le — rdečkarji.

Pri vsi neareci v Sloveniji ni nekega špasa ne manjka. Postopaški žeparji so ropali po cerkvah, da nič kaj. Še tik pred prihodom Nemcev so v Halozah ukradli dva kelih. Nemci so iz cerkve vse pobrali, toraj za domače žeparje ne bo nobenega "kšefta" več.

POPRAVILA STAREGA SAMOSTANA

Iz Prage poročajo: V Pragi je srednjeveški samostan, ki že razpada in kjer je živila in umrla blažena Neža Češka. Zdal so začeli ta zgodovinski samostan popravljati in nadejajo se, da bodo med razvalinami našli tudi doslej izgubljeno truplo blažene.

DR. JOHN J. SMETANA

OPTOMETRIST

Pregleduje oči in predpisuje očala

23 LET IZKUŠNJE

1801 So. Ashland Avenue

Tel. Canal 0523

Uradne ure: vsak dan od 9. zjutraj do 8:30 zvečer.

MICHAEL TRINKO IN SINOVI

PLASTERING and PATCHING CONTRACTORS

(Pleskarji in popraviljači ometa in sten)

2114 West 23rd Place, Chicago, Illinois

Telefon Canal 1090

Kadar imate za oddati kako pleskarsko (plasterers) delo, pokličite nas in vprašajte nas za cene. Nobene zamere od nas, če daste delo potem tudi drugam. Priporočamo se pa, da daste nam kot Slovencem priložnost, da podamo našo ceno za delo. Pleskarska dela vršimo točno in za iste jamčimo.

Učbenik Angleškega jezika

Vsebuje SLOVNIČO in kratek SLOVAR.

Zelo praktična knjiga. Žepne oblike.

Naročila s potrebnim zneskom je poslati na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Road,

Chicago, Illinois

TA NOVI SLOVAR

ima posebno poglavje o ameriški angleščini. Slovar je priredil in sestavil znani profesor J. Mulaček, ki je bival več let v Ameriki. — Knjiga ima 295 strani.

CENA:

Trdovezan v platno...\$1.50

Broširan mehko...\$1.25

SVOJI K SVOJIM!

Slovenski, slovenska družina in slovenski podjetje, naročite svoje tiskovine vedno le v slovenski tiskarni. — Naša tiskarna izdaje vse tiskovine za posameznike, družina in druge, LÉČNO in POCENI.

TISKARNA AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 West Cermak Road,

Tel. Canal 5544

Chicago, Illinois